

> **Retouradres** Postbus 16228 2500 BE Den Haag

Aan de minister van Economische Zaken en Klimaat
Mevrouw mr. drs. M.A.M. Adriaansens
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

**ATR, Adviescollege
toetsing regeldruk**
Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag

Postbus 16228
2500 BE Den Haag

Onze referentie MvH/RvZ/HS/bs/ATR2234/2022-U056

Uw referentie

T 070 310 86 66
E info@atr-regeldruk.nl
www.atr-regeldruk.nl

Datum 9 juni 2022

Betreft Wijziging Regeling aanwijzing aanbieders essentiële diensten

Geachte mevrouw Adriaansens,

Op 17 mei 2022 is de *wijziging van de Regeling aanwijzing aanbieders essentiële diensten EZK in verband met de aanwijzing van dienstverleners in de energiesector* aan het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) aangeboden. De regeling wijst dienstverleners in de aardoliesector en de gassector aan als aanbieder van een essentiële dienst (AED).

Context & inhoud van het voorstel

In de energievoorziening vallen de deelsectoren aardolie en gas onder de reikwijdte van de verplichtingen van de NIB-richtlijn¹ die zijn geïmplementeerd in de Wet beveiliging netwerk- en informatiesystemen (Wbni).²

Informatietechnologie (IT) en operationele technologie (OT) worden gebruikt om processen draaiende te houden die de continuïteit van de olie- en gasdienstverlening garanderen. Goede beveiliging van de netwerk- en informatiesystemen is daarbij van belang. Om de leveringszekerheid van olie en gas te beschermen tegen digitale aanvallen, worden bepaalde dienstverleners in de oliewaardeketen en gassector met deze regeling aangewezen als AED's in de zin van de Wbni. AED's zijn verplicht om ernstige ICT-incidenten te melden bij het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC) en bij de sectorale toezichthouder. Ook moeten zij voldoen aan beveiligingseisen. AED's moeten hun netwerk- en informatiesystemen beveiligen en om ernstige ICT-incidenten te voorkomen en de gevolgen van dergelijke incidenten zo veel mogelijk te beperken.

Aangewezen als AED worden:

- Beheerders van specifieke buisleidingen die ruwe olie of olieproducten vervoeren door de transportleidingen die in Nederland de belangrijke functie van levering vervullen. (Rotterdam Antwerpen Pijpleiding, de pijpleiding van Rotterdam naar Vlissingen, de pijpleiding van Rotterdam naar het Ruhrgebied in Duitsland, de pijpleiding van Amsterdam naar Schiphol en de Defensie Pijpleiding Organisatie);
- Exploitanten van specifieke raffinaderijen (Exploitanten van raffinaderijen die geïntegreerd zijn met de chemische industrie en exploitanten van bio-raffinaderijen);

¹ NIB-richtlijn (netwerk- en informatiebeveiliging richtlijn) is een Europese richtlijn voor netwerk- en informatiebeveiliging. Richtlijn (EU) 2016/1148 van het Europees parlement en de raad.

² <https://wetten.overheid.nl/BWBR0041515/>

- Bedrijven voor de opslag en behandeling van olie en olieproducten (Stichting Centraal Orgaan Voorraadvorming Aardolieproducten, terminals met een opslag of overslagcapaciteit van ten minste 600.000 m³);
- LNG-systeembeheerders (bedrijven voor het vloeibaar maken van aardgas, voor de invoer, de verlading, het transport en voor de hervergassing van vloeibaar gemaakt aardgas);
- Specifieke beheerders van gasopslagen (Alkmaar, Bergermeer, en Grijskerk).

Toetsingskader

ATR beoordeelt de gevolgen voor de regeldruk aan de hand van het volgende toetsingskader:

1. Nuloptie (nut en noodzaak): is er een taak voor de overheid en is wetgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

1. Nut en noodzaak

Nut en noodzaak van het aanwijzen van dienstverleners in de aardoliesector en de gassector is toegelicht bij het Besluit aanwijzing vitale aanbieders en nadere regels over beveiliging aanbieders van een essentiële dienst.³ Over dit besluit heeft ATR advies uitgebracht op 26 februari 2020.⁴ Het college achtte de onderbouwing van nut en noodzaak bij dat besluit voldoende. Bij de nu voorgestelde wijziging wordt voor elke specifieke aanwijzing van een bedrijf of categorie onderbouwd waarom die aanwijzing als essentiële dienst noodzakelijk is. Daarbij gaat het steeds om leveringszekerheid en de problemen die zouden ontstaan bij uitval van diensten.

Het college vindt nut en noodzaak van de aanwijzingen van specifieke beheerders voldoende onderbouwd en heeft geen opmerkingen op dit punt.

2. Minder belastende alternatieven

Voor de aanwijzing als essentiële dienstaanbieder zijn geen minder belastende alternatieven overwogen. Het Besluit aanwijzing vitale aanbieders en nadere regels over beveiliging aanbieders van een essentiële dienst bevat slechts de minimale eisen voor aanbieders van essentiële diensten. De aanwijzing als AED heeft tot gevolg dat aan die minimale eisen moet worden voldaan.

Het college heeft geen suggesties voor minder belastende alternatieven.

3. Werkbaarheid

Het Besluit aanwijzing vitale aanbieders en nadere regels over beveiliging aanbieders van een essentiële dienst is geconsulteerd bij de toen voorgestelde essentiële diensten. Die verwachtten dat onzekerheid over welke maatregelen precies verwacht worden van de

³ Staatsblad 2021, nr 160.

⁴ Wijziging Besluit beveiliging netwerk- en informatiesystemen, d.d. 26 februari 2020 met kenmerk MvH/RvZ/AvE/bs/ATR1018/2020-U023

AED's, in combinatie met de boetes op het overtreden van open normen, tot extra regeldruk zal leiden. Regeldruk die bovenop de mogelijk reeds aanzienlijke kosten komt omdat partijen druk ervaren om "het zekere voor het onzekere te nemen". Een dergelijk nalevingsoverschot, zoals werd aangegeven door de op de consultatie reagerende AED's, valt niet onder de definitie van regeldruk, immers, die verplichting wordt niet opgelegd door de overheid. Die invulling leidt wel tot hogere kosten voor de bedrijven. Het is daarom van belang te voorkomen dat AED's de verplichtingen op een hoger niveau naleven dan wordt geëist. Bovendien hangt de hoogte van regeldruk deels af van de uitleg die de bevoegde autoriteit geeft aan de concrete invulling van de beveiligingseisen. Beter werkbaar voor AED's is als zij zekerheid hebben over welke concrete invulling van de beveiligingseisen voldoende is en welke invulling tekortschiet. Het college geeft in overweging om de toezichthouder Agentschap Telecom te verzoeken om, in goed overleg met de nu aangewezen AED's, te komen tot een nadere invulling van de beveiligingseisen, zodat zij weten wat van hen concreet wordt geëist.

3.1 Het college adviseert om de nu aan te wijzen bedrijven te consulteren over de te verwachten gevolgen voor de regeldruk van de aanwijzing als AED.

4. Gevolgen regeldruk

De toelichting bij het voorstel bevat een beschrijving van de gevolgen voor de regeldruk. Een deel van die gevolgen betreft de regeldruk voor alle bedrijven die worden aangewezen als AED. Die gevolgen zijn geschat op basis van de ervaringen met eerder aangewezen AED's. Die schatting is éénmalig € 4 miljoen en structureel € 2,3 miljoen per jaar.

Een ander deel van de gevolgen voor de regeldruk is in beeld gebracht per AED. Die gevolgen dienen te getotaliseerd voor alle AED's.

4.1 Het college adviseert de regeldrukberekening aan te vullen, conform de Rijksbrede methodiek.

Dictum

Gelet op bovengenoemde bevindingen is het eindoordeel ten aanzien van de consultatieversie van dit voorstel:

Vaststellen, nadat rekening wordt gehouden met de adviespunten.

Hoogachtend,

w.g.

M.A. van Hees
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris